

ling, skal jeg dertil gjøre en Bemærkning. Det er utvilsomt, at en Efterladenhed eller Skjodesløshed kan paadrage Ansvar og Straf; men det er ikke Meningen, og det er heller ikke fastsat, at enhver Undladelse af en Embedshandling skulde paadrage en Minister Straf. Det maa vel mærkes, at paa dette Sted omtales kun de, paa hvem Ansvaaret falder, men ikke de Forhold, som bevirke Straf; de komme først til Omtale i det næste Afsnit, det andet Kapitel. Naar man da spørger, paa hvem Ansvaaret for en undladt Handling skal falde, have vi fundet den Beparelse, at det maa være paa den Minister; under hvem Forretningen hviler, den Minister altsaa, i hvis Forretningskreds der er begaaet en Forsømmelse. Dette med Hensyn til den enkelte Ministers Handlinger og Beslutninger. — I § 6 omtales de kollegiale Ministerbeslutninger, og det er da vistnok utvilsomt, at den Minister, der har stemt for en ulovlig Beslutning, bør bære Ansvaaret derfor. Der kan spørges, om han ikke kan fritages for Ansvar, naar han tilbagefalder sin Stemmegivning, naar han søger at ophæve Følgerne af den Beslutning, for hvilken han har stemt, naar han altsaa søger at gjøre en fejl Gjerning ugjort; men vi mene, at en saadan Straffrihed ikke kan indrømmes. Den vilde ikke svare til de almindelige Grundsætninger i vor Straffelovgivning; thi en efterfølgende Virksomhed til at nedslaa en Forbrydelse bevirke derefter kun Strafformildelse, men ikke Straffrihed. Det vilde heller ikke være praktisk tilraadeligt, om en Minister skulde i Ministerraadet kunne tilraade og stemme for en ulovlig Handling, men skulde kunne blive fri for Ansvar ved bagefter at fragte sig en saadan Beslutning. Endvidere anse vi den Minister for ansvarlig, som har tiltraadt en Stats- eller Ministerraadsbeslutning, altsaa den Minister, som vel ikke har stemt for Beslutningen, men som, efterat en Beslutning er taget, har sluttet sig til den. Svad der kan fastsettes som Betingelse for, at en Minister har tiltraadt en Beslutning, maa vel afhænge af Omstændighederne; men i det Hele maa den Minister siges at have tiltraadt Beslutningen, som ikke udtrykkelig har modsat sig den. Et Ministerium er jo ikke en Samling af enkelte Personligheder, en Samling af Delegerede eller et Kollegium af høitstaaende, avancerede Statsembedsmænd, men et Ministerium er og bør være en politisk Enhed. Som saadant er Ministeriet dannet, og som saadant har det faaet sit Stempel allerede ved Grundloven. Derfor maa en Beslutning, tagen af Ministrene, blive en Beslutning for

hver enkelt Minister, og naar en Minister vil gaa fra en saadan Beslutning, maa han altsaa gjøre det positivt. I mindre betydende Tilfælde kan det ske ved Ord, f. Ex. ved et Botum eller ved en Skrivelse til Præsidenten, men i mere betydende Tilfælde vil det ikke kunne ske paa den Maade; der vil det kun kunne ske ved, at Ministeren frastiger sig den Politik, som Ministeriet driver, ved at neblagge sit Embede. I de groveste Tilfælde, hvor det er en Minister bevidst, at den Beslutning, der tages, angaar en ulovlig Handling, vil imidlertid en saadan Fraløggelse i Ord eller Gjerning ikke være tilstrækkelig; for at Ministeren skal fritages for Ansvar, maa det fordres, at han til Protokollen protesterer imod den lovstridige Beslutning. Det er den Gradation, som Forslagsstillerne have troet at maatte opstille i Henseende til de forskellige kollegiale Ministerbeslutninger, og som findes angiven i § 6. — § 7 omhandler det Ansvar, en Minister kan have for Beslutninger, der underkriveres af andre Ministre, og for de udenfor Statsraad eller Ministerraad fattede Beslutninger, og her mene Forslagsstillerne, at Ministerens Ansvarlighed bør afgjøres efter de almindelige Regler om Meddelagtighed. Naar det Tilfælde indtræder, at en Minister tilskynder eller hjælper en anden Minister til at faae en ulovlig Beslutning enten tagen eller udført, maa han jo betragtes som den, der har sin Andel og derved sit Ansvar i Ulovligheden, og vi tro ikke, at det kan udfindes paa anden Maade end efter de almindelige Regler om Meddelagtighed. — Den følgende Paragraf, § 8, omhandler de Ulovligheder, som paa en Ministers Vegne kunne være begaaede af hans Underordnede, og for hvilke han kan blive ansvarlig. Vi mene, at der ikke kan paalægges en Minister ubetinget Ansvar for saadanne Handlinger, men at Ansvar kun kan optaa, naar der finder et Ansvarshold Sted mellem Ministerens Bestemmelse og den Underordnedes Handlinger, saasom naar Ministeren har givet den Underordnede enten en almindelig eller en særlig Bemyndigelse til at udstede den Resolution, der medførte Ansvar, eller naar han undlod at hindre den Underordnede i at udfærdige en saadan, skjønt han vidste, at den vilde blive udfærdiget. — Endelig er der et Slags Anhang til 1ste Afsnit i § 9, som omhandler Ministerens Ansvarlighed for Handlinger, foretagne af Underordnede ved Udførelsen af en Beslutning, for hvilken Ministeren efter det Foregaaende bærer Ansvaaret. Her mene vi, at Ministerens Ansvar bør indskrænktes til det Tilfælde, at han har søgt at faae dette Foretagende